

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДИВ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРОГРАМА

ПО

ОБЩА МЕДИЦИНА

Приета от Катедрен съвет с Протокол 5/07.06.2022 г.

Утвърдена от Факултетен съвет с Протокол 6/15.06.2022 г.

ОБЩА МЕДИЦИНА

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина	Изпит в семестър	Аудиторна заетост				Кредити извън-аудиторна заетост	Общо кредити	Часове по години и семестър	
		Всичко	Лекции	Упражнения	Кредити			V година	IX
Обща медицина	IX	60	30	30	2,0	0,8	2,8	30/30	

Наименование на дисциплината:

„ОБЩА МЕДИЦИНА”

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ:

Задължителна

Ниво на обучение:

Магистър /М/

Форми на обучение:

Лекции, упражнения

Курс на обучение:

V-ти (Пети курс)

Продължителност на обучение:

Един семестър

Хорариум:

30 часа лекции, 30 часа упражнения

Помощни средства за преподаване:

Мултимедийни презентации, решаване на казуси, разработване на теми и презентиране, симулационен център

Форми на оценяване:

Текущ и краен контрол: Тестово изпитване; Теоретичен изпит

Формиране на оценката:

Оценка от асистента по време на семестъра;
Тест включващ отворени и затворени въпроси и клинични казуси;
Устен изпит с окончателна оценка

Аспекти при формиране на оценката:

Оценка(и) от текущ контрол
Оценка от писмен изпит
Оценка от устен краен изпит.

Ако една от компонентите на крайната оценка е слаб 2, то крайната оценка е задължително слаб 2.

Семестриален изпит:

Да - писмен и устен

Държавен изпит:

Не

Водещ преподавател:

Хабилитиран преподавател от катедра „УРОЛОГИЯ И ОБЩА МЕДИЦИНА”

Катедра:

УРОЛОГИЯ И ОБЩА МЕДИЦИНА

АНОТАЦИЯ

Цялостно се представя философията, мястото и значението на общата медицина като клинична дисциплина, фокусираща вниманието си върху извънболничната помощ при решаване на здравните проблеми на общността.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Основната цел на обучението по специалността обща медицина е да подготви лекари, компетентни да предоставят поливалентни здравни грижи от най-високо качество, с холистичен подход към здравните проблеми на населението, способни да прилагат научните постижения в своята собствена практика.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

При завършването на курса студентите трябва да могат:

Да разбират същността на специалността Обща медицина, мястото и ролята на общопрактикуващия лекар в здравната система

Да придобият умения в общуването с пациента, съобразно спецификата на взаимоотношенията лекар-пациент в първичната медицинска помощ

Да изградят умения за извършване на основните дейности в общата практика - като превантивни, профилактични, диспансерни, при различни възрастови групи

Да познават съвременните общи диагностични и терапевтични подходи

Да развиват нуждите си от обучение и да търсят самостоятелно средства за развитие

Л Е К Ц И И

ЛЕКЦИЯ № 1 – 2 часа

Съвременна концепция за обща медицина

Исторически аспекти в развитието на специализацията в медицината. Съвременна първична медицинска помощ – организация и управление. Позиция на общопрактикуващия лекар в здравната система.

ЛЕКЦИЯ № 2 – 2 часа

Превантивна медицина

Грижата за здравето и предотвратяването на болестите като основна дейност в работата на общопрактикуващия лекар. Видове превантивни дейности. Програми насочени към превенция на групи заболявания и/или групи пациенти.

ЛЕКЦИЯ № 3 – 2 часа

Вземане на споделено решение в общата практика

Особености на консултирането в условията на първичната медицинска помощ. Видове консултации и модели на консултиране. Процес по вземането на решение за здравен проблем. Участие на общопрактикуващия лекар и пациента; споделеност.

ЛЕКЦИЯ № 4 – 2 часа

Управление на социално-значими заболявания в общата медицинска практика

Модели за управление на хронични заболявания. Диспансеризация. Роля на общопрактикуващия лекар при грижата за хронично болни пациенти.

ЛЕКЦИЯ № 5 – 2 часа

Полиморбидност

Определение. Значимост на проблема полиморбидност в първичната медицинска практика. Полипрагмазия. Роля на общопрактикуващия лекар при грижите за полиморбидни пациенти.

ЛЕКЦИЯ № 6 – 2 часа

Сътрудничество на пациента в терапевтичния процес

Определение за сътрудничество на пациента в терапевтичния процес. Спецификата на сътрудничеството от страна на пациента в извънболнични условия. Поведенчески модели при здравни проблеми и необходимост от промяна в стила на живот.

ЛЕКЦИЯ № 7 – 2 часа

Болка – очаквани и неочаквани измерения

Болка – определение и видове. Болката като симптом за търсене на медицинска помощ в първичната медицинска практика. Соматични и психологични аспекти.

ЛЕКЦИЯ № 8 – 2 часа

Гериатрия

Геронтология и гериатрия. Гериатрични пациенти – функционални и клинични оценки. Особенности на грижите за гериатрични пациенти. Ролята на общопрактикуващия лекар.

ЛЕКЦИЯ № 9 – 2 часа

Палиативни грижи

Исторически аспекти и съвременни концепции. Организация на палиативните грижи. Симптоми и синдроми при палиативни пациенти; терапевтични подходи. Ролята на общопрактикуващия лекар.

ЛЕКЦИЯ № 10 – 2 часа

Взаимоотношение лекар-пациент в общата медицинска практика

Пациент-центрираност. Био-психо-социален подход. Дългосрочност на взаимовръзката лекар-пациент в първичната медицинска практика.

ЛЕКЦИЯ № 11 – 2 часа

Широкопрофилен и теснопрофилен подход. Пътят на пациента в здравната система

Насочване от общопрактикуващия лекар за консултиране с тесен специалист от извънболничната помощ или за хоспитализация на пациента. Формиране на функционални екипи за решаване на здравния проблем на пациента.

ЛЕКЦИЯ № 12 – 2 часа

Диагностични и терапевтични наръчници в общата медицинска практика

Изготвяне и ползване в ежедневната практика на диагностични и терапевтични наръчници. Възможности и ограничения.

ЛЕКЦИЯ № 13 – 2 часа

Социални аспекти в работата на общопрактикуващия лекар

Пациенти със специални потребности и пациенти от институции, обгрижвани от общопрактикуващ лекар. Социални аспекти на боледуването. Неправителствени организации в здравеопазването.

ЛЕКЦИЯ № 14 – 2 часа

Медицина базирана на доказателствата. Научни и приложни изследвания в първичната медицинска помощ

Необходимост от научни изследвания, научно-приложни проекти, клинични изпитвания и други проучвания в първичната медицинска помощ с участие на общопрактикуващия лекар. Използване на съвременните технологии в първичната медицинска помощ.

ЛЕКЦИЯ № 15 – 2 часа

Работно натоварване, управление на ресурса време, толериране на несигурността.

Осигуряване на постоянен достъп на пациентите до първична медицинска помощ. Организиране на дневен график за прием на пациенти с различен тип проблеми – спешни, остри, хронични, профилактични, административни. Работен стрес, синдром на професионално изпепеляване и справянето с тях.

У П Р А Ж Н Е Н И Я

УПРАЖНЕНИЕ № 1 – 2 часа

Общопрактикуващият, неговият пациент и болестта.

Съдържание: Общопрактикуващият лекар като специалист по обща медицина. Първи контакт, оценка и управление на пациенти, които имат болест или вярват, че имат такава. Документация в амбулаторията за първична медицинска помощ.

Метод: дискусия, изучаване на казуси, ролеви игри, работа с медицински документи

УПРАЖНЕНИЕ № 2 – 2 часа

Грижи за децата в ПМП

Съдържание: запознаване с организиране и управление на дейностите при работа с деца - избор на ОПЛ; профилактични дейности за кърмачета и деца до 18 годишна възраст; най-чести причини за посещение в практиката.

Метод: дискусия, изучаване на казуси, ролеви игри

УПРАЖНЕНИЕ № 3 – 2 часа

Репродуктивно здраве и родителство

Съдържание: запознаване с проблемите на репродуктивното здраве и ролята на ОПЛ при организиране и управление на дейностите при семейно планиране, женска консултация, скрининг на онкологични заболявания, сексуално трансмисивни инфекции.

Метод: изучаване на казуси; използване на макети

УПРАЖНЕНИЕ № 4 – 2 часа

Вземане на решение при пациенти с гръдна болка в общата медицинска практика

Съдържание: комуникативен, диференциално-диагностичен и терапевтичен подход на общопрактикуващия лекар при пациенти със симптоми от страна на сърдечно-съдовата система.

Метод: дискусия, изучаване на казуси, видеоматериали, ролеви игри, извършване на ЕКГ и разчитане на записи, трениране аускултация на сърце и бял дроб, трениране на манипулации

УПРАЖНЕНИЕ № 5 – 2 часа

Метаболитни и ендокринни здравни проблеми

Съдържание: комуникативен, диференциално-диагностичен и терапевтичен подход на общопрактикуващия лекар при пациенти със симптоми от страна на ендокринна система.

Метод: дискусия, изучаване на казуси, видеоматериали, ролеви игри, измерване на кръвна захар

УПРАЖНЕНИЕ № 6 – 2 часа

Респираторно здраве

Съдържание: комуникативен, диференциално-диагностичен и терапевтичен подход на общопрактикуващия лекар при пациенти със симптоми от страна на дихателната система – задух, кашлица, хемоптоие.

Метод: дискусия, изучаване на казуси, видеоматериали, ролеви игри, трениране аускултация на сърце и бял дроб

УПРАЖНЕНИЕ № 7 – 2 часа

Мускулно-скелетни проблеми

Съдържание: комуникативен, диференциално-диагностичен и терапевтичен подход на общопрактикуващия лекар при пациенти със симптоми от страна на ОДА – болка, ограничена подвижност, физиотерапевтични аспекти.

Метод: дискусия, изучаване на казуси, видеоматериали, ролеви игри

УПРАЖНЕНИЕ № 8 – 2 часа

Неврологични здравни проблеми в общата медицинска практика

Съдържание: комуникативен, диференциално-диагностичен и терапевтичен подход на общопрактикуващия лекар при пациенти със симптоми от страна на нервна система – главоболие, гърчове, загуба на съзнанието.

Метод: дискусия, изучаване на казуси, видеоматериали, ролеви игри, извършване на неврологичен преглед

УПРАЖНЕНИЕ № 9 – 2 часа

Неструктурирани здравни проблеми в общата медицинска практика

Съдържание: комуникативен, диференциално-диагностичен и терапевтичен подход на общопрактикуващия лекар при пациенти с токсо-инфекциозен, динамичен и консумативен синдроми.

Метод: дискусия, изучаване на казуси, видеоматериали, ролеви игри

УПРАЖНЕНИЕ № 10 – 2 часа

Психично здраве

Съдържание: комуникативен, диференциално-диагностичен и терапевтичен подход на общопрактикуващия лекар при пациенти с тревожност, депресия, психосоматични прояви.

Метод: дискусия, изучаване на казуси, видеоматериали, ролеви игри

УПРАЖНЕНИЕ № 11 – 2 часа

Хранене и прояви от страна на гастро-интестиналния тракт

Съдържание: комуникативен, диференциално-диагностичен и терапевтичен подход на общопрактикуващия лекар при пациенти със симптоми от страна на храносмилателна система – гадене и повръщане, диария и констипация, хематемеза и мелена, коремна болка, фантом на остър хирургичен корем.

Метод: дискусия, изучаване на казуси, видеоматериали, ролеви игри

УПРАЖНЕНИЕ № 12 – 2 часа

Бъбречни и урологични здравни проблеми в общата медицинска практика

Съдържание: комуникативен, диференциално-диагностичен и терапевтичен подход на общопрактикуващия лекар при пациенти със симптоми от страна на отделителна система – отоци, симптоми на долни пикочни пътища.

Метод: дискусия, изучаване на казуси, видеоматериали, ролеви игри, трениране на манипулации

УПРАЖНЕНИЕ № 13 – 2 часа

УНГ, говор и слух. Очни болести и зрение.

Съдържание: комуникативен, диференциално-диагностичен и терапевтичен подход на общопрактикуващия лекар при пациенти очни и УНГ болести.

Метод: дискусия, изучаване на казуси, видеоматериали, ролеви игри, отоскопия, риноскопия, офталмоскопия, определяне на визус и цветно зрение

УПРАЖНЕНИЕ № 14 – 2 часа

Назначаване и интерпретация на клинично-лабораторни показатели и апаратни изследвания

Съдържание: информативност на данните в процеса на диагностициране, лечение и проследване на здравни проблеми в общата медицинска практика; комуникативен, диференциално-диагностичен и терапевтичен подход на общопрактикуващия лекар при пациенти с анемии, хеморагични диатези и жълтеница.

Метод: интерпретация на клинично-лабораторни и апаратни данни

УПРАЖНЕНИЕ № 15 – 2 часа

Спешни състояния в общата практика, основни манипулации

Съдържание: запознаване с основни манипулации и действия при спешни състояния в общата медицинска практика.

Метод: тренирани на манипулации – инжекции, поставяне на абокат, катетеризация, хирургически шев, КПП

ЛИТЕРАТУРА

Основни източници

- Ръководство по обща медицина. Радост Асенова, Гергана Форева. Медицинско издателство ВАП, Пловдив, 2011:100
- Основи на общата медицина. ред. М. Горанов. Университетско издателство на ВМИ Плевен, 2001:480
- Актуални аспекти в общата медицинска практика. Том I ред. Л. Деспотова-Толева. Медицинско издателство ВАП, Пловдив, 2009:596
- Актуални аспекти в общата медицинска практика. Том II ред. Л. Деспотова-Толева. Медицинско издателство ВАП, Пловдив, 2011:863

Допълнителни източници

- Лекарят, неговият пациент и болестта. Балинт М. Фондация Невронауки и поведение. Национален център за комплексно изследване на човека, София, 1997:319
- Палиативни грижи в общата медицинска практика. Форева Г. Дисертация за присъждане на онс „доктор“ МУ Пловдив, Пловдив, 2012
- Съвременни проблеми на гериатричните пациенти в обща практика. Амбарева З. Дисертация за присъждане на онс „доктор“ МУ Пловдив, Пловдив, 2017
- Полиморбидност в общата медицинска практика. Милева Д. Дисертация за присъждане на онс „доктор“ МУ Пловдив, Пловдив, 2017
- Пациент-центрирани грижи в общата медицинска практика. Кирева Л. Дисертация за присъждане на онс „доктор“ МУ Пловдив, Пловдив, 2019
- Пациент - центриран подход при гериатрични пациенти в общата медицинска практика. ред Р. Асенова. Изд. Лакс бук ЕООД, 2018:250
- От симптома към диагнозата. ред. Н. Цьолнер, В. Хадорн. Изд. Медицина и физкултура. София, 1995:367
- Диференциална диагноза и терапия. Изд. ЕЛДО, 2001:703
- Диференциална диагноза на вътрешните болести. Том I Ред. В. Зигенталер. Изд. Медицина и физкултура. София; 1993:17.25
- Диференциална диагноза на вътрешните болести. Том II Ред. В. Зигенталер. Изд. Медицина и физкултура. София; 1993:40.20
- Диференциално-диагностичен компендиум. Ред. Ян Хорни. Изд. Медицина и физкултура. София; 1994:278
- Диференциална диагноза на детските болести. Н. Мумджиев. Изд. МИ АРСО. София 2004:516
- Диференциална диагноза на неврологичните заболявания. Н. Антонов, С. Божинов, В. Боснев, М. Вантов, В. Митков и др. Изд. Медицина и физкултура. София; 1994:299
- Ръководство по инфекциозни болести за общопрактикуващи лекари. Генчо Генев и Хусник Бояджиян. Изд. Литера принт АД. Стара Загора; 2001:488
- Практически справочник за диагноза, диференциална диагноза и лечение на вътрешните болести. Н. Беловежков, И. Диков, Д. Монова. Изд. МИ Райков, Пловдив; 2004:270

КОНСПЕКТ

1. Организация на първичната медицинска помощ и роля на общопрактикуващия лекар.

2. Компетенции на общопрактикуващия лекар.
3. Управление в общата практика.
4. Семейството като пациент в общата практика.
5. Пътят на пациента в здравната система.
6. Работа в екип в общата практика.
7. Особености на консултирането в условията на първичната медицинска помощ.
8. Пациент-центрираност и био-психо-социален подход.
9. Вземане на решение в общата практика.
10. Цели и съдържание на основните области на превантивната медицина в първичната медицинска помощ.
11. Скринингови програми в общата медицинска практика.
12. Дейности на общопрактикуващия лекар при работа с деца.
13. Ролята на ОПЛ за ваксинапрофилактиката.
14. Дейности на общопрактикуващите лекари при проследяване на бременност.
15. Семейно планиране в общата практика.
16. Модели на управление на хронични заболявания в общата практика.
17. Рискови фактори за социално-значими заболявания и дейности на общопрактикуващия лекар по управлението им.
18. Поведенчески модели при здравни проблеми и необходимост от промяна в стила на живот.
19. Роля на общопрактикуващия лекар при грижата за пациенти с хронични заболявания.
20. Сътрудничество лекар-пациент в извънболничната помощ.
21. Диспансерно наблюдение на пациенти с ендокринни заболявания в общата практика.
22. Диспансерно наблюдение на пациенти с сърдечно-съдови заболявания в общата практика.
23. Гериатрични пациенти в общата практика - специфика, проблеми, функционални и клинични оценки.
24. Роля на общопрактикуващия лекар при грижи за гериатрични пациенти.
25. Роля на ОПЛ при грижи за полиморбидни пациенти.
26. Полиморбидност и полипрагмазия.
27. Палиативни грижи в общата практика - съвременни концепции и организация.
28. Роля на общопрактикуващия лекар при обслужване на палиативни пациенти.
29. Диференциална диагноза на гръдна болка със сърдечен произход, в условията на първичната медицинска помощ.
30. Диференциална диагноза на гръдна болка, извън тази със сърдечен произход, в условията на първичната медицинска помощ в условията на първичната медицинска помощ.
31. Диференциално-диагностичен подход при кашлица в първичната медицинска практика.
32. Диференциално- диагностичен подход при задух в първичната медицинска практика.
33. Диференциално-диагностичен подход при кръвохрак в първичната медицинска практика.
34. Болка – определение, видове и лечение.
35. Соматични и психологични аспекти на болката.
36. Диференциална диагноза на болка в кръста.
37. Подход на общопрактикуващия лекар при ставни болки.
38. Диференциална диагноза на главоболие.
39. Мозъчно-съдови инциденти и деменция.
40. Диференциална диагноза при гърчове и загуба на съзнанието.
41. Диференциална диагноза на неясни температурни състояния.
42. Диференциална диагноза на обриви по кожата.

43. Подход на общопрактикуващия лекар при адинамичен и консумативен синдром.
44. Психосоматични нарушения.
45. Депресия и тревожност в общата практика.
46. Диференциална диагноза на коремна болка.
47. Диференциално-диагностичен подход при горен и долен диспептичен синдром в общата практика.
48. Диференциална диагноза на отоци.
49. Диференциална диагноза на симптоми на долните пикочни пътища.
50. Социални аспекти на боледуването.
51. Диференциално-диагностичен подход при оталгия и намален слух в общата практика.
52. Диференциално-диагностичен подход при „червено“ и „бяло“ око.
53. Основни манипулации в общата практика.
54. Спешни състояния в общата практика.
55. Медицина базирана на доказателства с фокус върху общата практика.
56. Синдром на професионалното изпепеляване – определение, значимост и начини за справяне в общата практика.